

6.2.2024

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN VALVONTAOHJELMA VUODELLE 2024

Ympäristönsuojelulain (YSL) 168 §:n mukaan valtion valvontaviranomaisen (ELY-keskus) on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma sekä vuosittain luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma.

Valvontaviranomainen voi ympäristönsuojelulain 205 §:n 1 momentin mukaan periä maksun valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta; onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa (169 §) ja kiellon tai määräyksen noudattamisen (175 ja 176 §) tai toiminnan keskeyttämisen (181 §) valvomiseksi tehtävistä tarkastuksista sekä valvontatoimista, jotka ovat tarpeen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehdyn päätöksen (136 §) noudattamisen varmistamiseksi. Lisäksi maksu voidaan periä jätelain 124 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä suunnitelman mukaisesta valvonnasta. Maksujen suuruus määräytyy valtioneuvoston asetuksen (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 mukaan.

Ympäristövalvontaa toteutetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valvontasuunnitelman (8.2.2022, päivitys kevät 2024) mukaisesti ottaen huomioon lainsäädännön muutokset. Valvontasuunnitelma on laadittu valtakunnallisen pohjan mukaisena. Valvonnan painopiste on ympäristölupien säännöllisessä valvonnassa. Lisäksi ELY-keskus tekee ympäristönsuojelu-, vesi-, jäte- ja kemikaalilain sekä merenkulun ympäristönsuojelulain mukaista laillisuusvalvontaa. Valvonta kohdennetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen kannalta keskeisiin valvontatehtäviin. Valvontakohteiden valvontaluokat (määräaikaistarkastustiheys) määritetään ELY-keskusten yhteisellä riskinarviointityökalulla.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tulossopimuksessa 2024 todetaan, että ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmaan sisältyvä ympäristönsuojelulain (YSL) mukainen valvontaohjelma toteutuu 100-prosenttisesti. Ympäristöministeriön tulos- ja seurantamittariliitteessä tavoitteiksi on asetettu 210 YSL:n mukaiseen valvontaan liittyvää tarkastuskäyntiä sekä 80 YSL:n mukaista tarkastusta, joissa on kemikaalilain mukaista valvontaa. Kemikaalilain ja REACH-asetuksen mukaista valvontaa tehdään määräaikaistarkastuksen yhteydessä erityisesti teollisuuden toimialalla.

Luvanvaraisten toimintojen määräaikaistarkastuksia tehdään vuonna 2024 riskinarviointiin perustuvien valvontaluokkien (VL1-4) perusteella eli ensisijaisesti teollisuuspäästödirektiivin alaisiin laitoksiin sekä ympäristövaikutuksiltaan

merkittävimpiin muihin laitoksiin. Liitteenä olevissa taulukoissa on esitetty 230 valvontakohtetta, joihin on tarpeen tehdä määräaikaistarkastus vuonna 2024. Lisäksi määräaikaistarkastuksia tehdään valvontakohteisiin, jotka vuoden 2024 aikana saavat uuden ympäristölupapäätöksen, aloittavat toimintansa tai lopettavat toimintansa. Määräaikaistarkastuksista 113 tehdään Satakunnan ja 117 Varsinais-Suomen maakunnassa.

ELY-keskusten välisen sopimuksen nojalla tehdään myös Uudenmaan, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten alueella olevien laitosten valvontaa. Nämä kohteet on merkitty ko. ELY-keskuksen valvontaohjelmaan.

Valvottavia kohteita ELY-keskuksen alueella on YLVA-tietojärjestelmän mukaan vuoden 2024 alussa yhteensä 715 kpl.

Rekisteröitävien toimintojen osalta vuonna 2024 tarkastetaan jätekuljetuksia poliisin liikennevalvonnan yhteydessä. Jätelain 124 § mukaan valvontaviranomaisen on määräajoin tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä; syntyy vaarallista jätettä; harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä; toimitaan jätteen välittäjänä ja toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Tällaisia tarkastuksia tehdään tämän valvontaohjelman mukaisten määräaikaistarkastusten yhteydessä ja valvontasuunnitelman mukaisesti.

Muita säännöllisen valvonnan toimenpiteitä ovat vuonna 2024 kuukausi-, osavuosi- ja vuosiraporttien sekä muiden päätöksissä määrättyjen raporttien tarkastaminen luvanvaraisilta, rekisteröidyiltä ja ilmoitusvelvollisilta kohteilta sekä toimintansa jo lopettaneilta, mutta jälkitarkkailuun velvoitetuilta kohteilta (esimerkiksi kaatopaikat). Lisäksi tarkastetaan muita lupa-, rekisteröinti- tai ilmoituspäätöksessä määrättyjä selvityksiä ja suunnitelmia sekä käsitellään häiriö- ja yleisöilmoituksia. MARA-asetuksen mukaisia kohteita tarkastetaan tarvittaessa.

Tarvittaessa tehdään edelleen tarkastuksia alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueille (luvanhaun siirtymäaika 1.9.2020 saakka), joilla ei ole ympäristölupaa, sekä alueille, joita mahdollisesti valmistellaan turvetuotantoon.

Myös maa-ainesluvallisia kohteita tarkastetaan tarvittaessa.

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehtyjen päätösten maksullisia valvontatoimia ovat mm. valvontakäynnit puhdistustyömaalla, loppuraporteista annettavat lausunnot ja jälkitarkkailutoimenpiteiden valvonta. Tällaisia valvontakohteita, joihin valvontatoimia voidaan kohdistaa, arvioidaan olevan vuonna 2024 noin 5-10.

Valvonnassa esiin tulevaan ympäristöluvan vastaiseen toimintaan tai muiden laitosta velvoittavien säädösten laiminlyönteihin liittyy tarvittaessa tarkastus, jonka tavoitteena on saavuttaa laillinen tila. Lisäksi käytetään tarvittaessa hallintopakkoa. Ympäristörikkomusten yhteydessä arvioidaan aina myös poliisille tehtävän tutkintapyyntöjen tarpeellisuus.

Valvontaohjelma pidetään ajantasaisena päivittämällä se riskinarvioinnin perusteella tarvittaessa myös kesken vuotta.

Kuvaus vuoden 2023 valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta

Vuoden 2023 valvontaohjelmassa (29.3.2023, päivitetty 29.11.2023) esitettiin tarkastettavaksi yhteensä 226 valvontakohdetta. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vuoden 2023 tulossopimuksessa tavoitteeksi oli asetettu yhteensä 250 YSL:n mukaista tarkastuskäyntiä sekä 80 REACH-tarkastusta.

Vuoden 2023 lopulla Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristövalvontakohteita oli yhteensä 715. Määräaikaistarkastus tehtiin vuoden 2023 aikana 225 kohteeseen. Lisäksi tehtiin 4 muuta tarkastusta (YSL 169 §, 175 §, 176 §, 181 §, uusintatarkastus, muu tarkastus). REACH-tarkastuksia tehtiin 55.

Lisäksi vuonna 2023 tehtiin 9 jätelain mukaista tarkastusta kohteisiin, joista tehtiin ilmoitus jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa. Lisäksi pienille turvesoille tehtiin 14 tarkastusta koskien kotitarveottoa ja maa-aineslain mukaiselle kohteelle 1 tarkastus.

Vuonna 2023 ei tehty lainkaan jätteenkuljettajien valvontaa yhteistyössä Lounais-Suomen poliisin kanssa.

Valvontaohjelmasta 2023 jäi toteuttamatta vain 1 määräaikaistarkastus. Vaikka tarkastukset painottuivat vuoden loppuun, ne saatiin tehtyä. Tulossopimuksessa asetettu tavoite YSL:n mukaisten tarkastusten kokonaismäärän osalta 210 kpl täyttyi myös. REACH-tarkastusten osalta tavoitetta ei saavutettu, mutta se johtuu siitä, että tarkastettavien laitosten joukossa ei ole ollut ennalta asetetun tavoitteen mukaista määrää sellaisia laitoksia, joissa REACH-tarkastus olisi voitu tehdä.

Vuosiraportteja tarkastettiin vuonna 2023 yhteensä 687 kpl, joista osa oli osavuosisraportteja. Pääosa raporteista toimitettiin sähköisen asiointipalvelun kautta ympäristönsuojelun valvonnan sähköiseen asiointijärjestelmään (YLVA). Neuvontaan järjestelmien käytössä kului edelleen paljon työaikaa. Toimittamattomien tai puutteellisten raporttien vaatimista jatkettiin tarvittaessa hallinnollisin keinoin.

Vuonna 2023 YSL:n mukaisista tarkastuksista kertyi tuloja noin 204 365 euroa, raporttien tarkastamisista noin 211 065 euroa, poikkeuksellisen tilanteen ilmoituksen käsittelystä 1 140 euroa ja tarkkailu- ym. suunnitelmien hyväksymisistä 7 440 euroa; yhteensä noin 424 010 euroa. Lisäksi jätehuoltorekisteripäätöksistä ja -otteista kertyi noin 79 300 euroa, MARA-ilmoitusten käsittelystä 13 486 euroa, PIMA-ilmoitusten käsittelystä 9 570 euroa ja PIMA-valvonnasta 450 euroa; yhteensä noin 102 806 euroa.

Yhteensä ympäristövalvontamaksutuloja kertyi siis vuonna 2023 noin 526 816 euroa.

Asian on esitellyt yksikönpäällikkö Anu Lillunen ja ratkaissut vastuualueen johtaja Olli Madekivi. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET	Liite 1. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristönsuojelulain mukaisten määräaikaistarkastusten määrä toimialoittain ja maakunnittain vuonna 2024
	Liite 2 (Ei verkkoversiossa). Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristönsuojelulain mukaiset määräaikaistarkastukset vuonna 2024 (Valvontakohteet, kunnat, vastuuvälvojat, päätoimialat ja valvontaluokat)
JAKELU	Varsinais-Suomen ELY-keskus, E- ja Y-vastuualueet Satakunnan ELY-keskus Satakunnan ja Varsinais-Suomen kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristölupavastuualue Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Työsuojelu Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) Satakunnan pelastuslaitos Suomen ympäristökeskus (SYKE) Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Tämä asiakirja VARELY/5895/2015 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5895/2015 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lillunen Anu 07.02.2024 08:35

Ratkaisija Madekivi Olli 08.02.2024 14:59